

Pròleg

MARTÍ BOADA JUNCÀ

Una de les característiques que defineix el massís Montseny de manera remarcable és el poder d'atracció que té. Un evident efecte topofília, gran capacitat d'encantar, d'enamorar, de suscitar interès. I ho fa de manera clarament interdisciplinària pels estudiosos, investigadors, paisatgistes curiosos i erudits locals.

Fa uns anys (el 1990) juntament amb la biòloga Carme Rosell, vàrem publicar un monogràfic de la revista Aixà (núm. 3), del MEMGA d'Arbúcies, dels treballs publicats sobre el massís, n'aplegarem un total d'aproximat a 1500 títols. En el pròleg d'aquest treball, el dr. Oriol de Bolós explica que "al Montseny al costat de treballs fets per literats i per homes de ciència de procedències molt variades, entre ells nombroses figures de gran categoria internacional, les publicacions degudes a erudits locals són un tant per cent considerable del total. La gent del país estima la muntanya i la vol fer conèixer. Les aportacions de tots aquests autors sumen en conjunt, una informació molt important". L'afirmació del reconegut botànic dr. Bolós (va fer la tesi doctoral al Montseny), constitueix el marc conceptual de les insubstituïbles Monografies del Montseny, la gran obra bibliogràfica de la muntanya.

Des de la primera referència sobre massís, de valor descriptiu, del jesuïta Pere Gil, publicada l'any 1600, els treballs sobre el conjunt del Montseny i /o sobre la vintena de municipis, que s'hi escampen, es dona una de les mitjanes bibliogràfiques territorials més elevades del país. Títols tant de ciències com de lletres. Podem parlar d'un massís escola, tal ha sigut i és des del punt de vista de l'interès que suscita.

En les disciplines literàries i excursionistes es pot dir que no hi ha poeta o excursionista literat que no hagi escrit sobre el Montseny. Precisament ens acaba de deixar un dels grans especialistes en literatura de muntanya, en Carles Albesa, autor d'unes interessants Postals del Montseny que va gestar des del seu espai de recolliment dels Colls a la capçalera de la riera d'Arbúcies, vagi un recordatori per aquest insigne erudit.

En aquest breu pròleg no ens correspon fer un corpus rigorós de la llarga llista de científics que en diferents branques de les ciències i les lletres han desplegat les seves recerques, iniciades des del punt d'arrencada que va representar la declaració de part de l'Associació Catalana d'Excursions Científiques –precursora del Centre Excursionista de Catalunya–

proclamant el Montseny espai d'experimentació, concretat inicialment als emprius del Turó de l'Home. Al llarg de dècades fins a l'actualitat no han fet més que créixer els treballs de recerca, divulgació i d'educació ambiental en diferents variables pioneres, sovint amb els auspicis de les figures respectives de Parc Natural i Reserva de la Biosfera.

La llarga llista de treballs desplegats i en marxa al massís, com s'ha dit són excepcionals, tanmateix en el conjunt d'aquesta densa producció, destaquen sense dubte, els actuals 36 volums de les Monografies, una obra ingent, gestada i gestionada des de l'esperit de servei, que any rere any apleguen articles dels diferents estudiosos que realitzen llurs recerques al massís. Una iniciativa, les Monografies, que es pot considerar, l'ànima de l'associació dels Amics del Montseny, institució fundada l'any 1975, en una trobada històrica a la Sala de Viladrau. La primera junta va estar presidida per l'Àlex Novellas, en Ramon Bofill de vicepresident i en Miquel Serra de secretari, acompanyats d'un conjunt de persones, entre altres, Jesús Masferrer i Josep Mataró. Cal remarcar el paper en la seva direcció de l'erudit mossèn Antoni Pladevall i l'editora Roser Bofill.

Anys després aparegué la figura gegantina (des de la modèstia) de l'estimat Joan Campaña. Amic dels Amics, aquest ha estat el seu tarannà, el recordem amb el seu posat greu, opinador de caràcter, alhora molt respectuós en les formes de pensar diferent, des de la seva jubilació dedicat de manera entusiasta i persistent a l'organització i a "l'empait" dels articles per a les Monografies. Amable i tenaç, any rere any, seguint les directrius de la junta d'Amics del Montseny, ha fet una tasca excepcional en el seguiment dels continguts del volum anual. El començava a treballar amb temps, primer demanant l'article i fent el seguiment cronològic. Ensem que desplegava la tasca de realització i producció del volum, esdevenint un vertader animador cultural, desplegava una labor excepcional de relació social en el conjunt del massís, tant de la banda osonenca, com selvatana, com vallesana, com mai ningú havia realitzat. Visites als alcaldes, als regidors de cultura, als estudiosos, als propietaris, a les institucions culturals i excursionistes, no es descuidava de ningú. Unes relacions en xarxa en el conjunt del massís insòlites i exitoses. Una tasca literalment incommensurable, que enyorem ja.

Tot i que estem segurs que els nous lideratges de l'Associació amb matisos generacionals lògicament diferents, auguren un futur positiu per les anualment esperades Monografies.

Can Quercus
Campins, 24 de gener 2021

L'amic Campaña

Ens ha deixat un home bo
en Joan Campaña,
el que pel seu
Montseny,
mai no ha escatimat,
ni hora, ni esforç.
Per la causa del massís,
com fidel lluitador,
ha estat sempre, on havia d'estar.
Seriós, solvent,
èticament impecable,
i així, s'ha fet estimar i respectar.

La seva lluita
per la muntanya aimada,
ha estat en present,
inspirada en un so anterior,
amb el record ben documentat.

Sabia, ben be prou,
que si aquest es trencava,
poques coses
podrien guarir el problema
fos, quin fos, aquest.

Ell coneixia que,
el silenci
proscriu massa.

Era amb la paraula,
amb la conversa,
amb la negociació,
que ell ens ensenyà,
que s'avançava,

sense dissimular un punt
de murrieria noble.

En Joan, ens ha deixat
a mig camí,
amb tot obert.

De moment,
pels corriols del vell massís,
domina una orfandat
ens mancaràs Joan,
tu sempre atent,
a les palpitations
de la muntanya

Batallador has estat
dels cims i les pastures,
sense oblidar per res,
la humana dimensió
del territori.

Mai haureu d'oblidar,
amb fets ens recordava:
Ni la cultura del poema
Ni la literatura vivencial
Ni la importància del ramat
Ni la gestió ben feta
del bosc camós
que entorna Viladrau.

Estimat Joan,
avui n'estic segur,
fins les Paitides
et ploreu.

Martí Boada
Campins, tarda del
diumenge 15 de novembre 2020

